

ΗΛΙΟΣ, ΘΑΛΑΣΣΑ, HOTSPOTS

Η ελληνική μεταναστευτική πολιτική μετά την συμφωνία ΕΕ – Τουρκίας

Όπως έχουμε πει και ξαναπεί¹ η νέα μέθοδος δημιουργίας εργατικής δύναμης μέσω της παρανομοποίησης των μεταναστών εργατών ήταν ένα κομβικό εργαλείο των αφεντικών στην νέα καπιταλιστική διευθέτηση που ξεκίνησε να χτίζεται από τη δεκαετία του 1970. Το ελληνικό κράτος, από το 1990 και μετά εφάρμοσε αυτό το εργαλείο με συνέπεια, δυναμική και εφευρητικότητα ανάλογη των νέων του φιλοδοξιών στην μεταψυχροπολεμική εποχή. Κοντά τρεις δεκαετίες τώρα, εκατομμύρια μετανάστες έχουν μετατραπεί βιαίως σε πάτο της εργατικής τάξης και σήμερα πλέον τα αφεντικά οραματίζονται τη γενίκευση της υποτίμησής μας ακολουθώντας αυτά που δοκιμάστηκαν στις πλάτες των μεταναστών εργατών.

Το παγκόσμιο αόρατο εργοστάσιο και ο νέος ρόλος της Ελλάδας

Στα χρόνια που ακολούθησαν το 1990, η ελληνική μεταναστευτική πολιτική δεν άλλαξε στο ελάχιστο. Καθώς, μάλιστα οι πολεμικές συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή και την Κεντρική Ασία αναζωπυρώθηκαν στη χαραυγή του εικοστού πρώτου αιώνα, αποκαλύπτοντας την ένταση των διακρατικών ανταγωνισμών για το ξαναμοίρασμα του κόσμου, νέα κύματα μεταναστών δημιουργήθηκαν και το «γεωγραφικό μας πλεονέκτημα» ανακαλύφθηκε εκ νέου. Το ελληνικό κράτος, εκτός από την δημιουργία υποτιμημένης εργατικής δύναμης για τα ελληνικά αφεντικά, ανέλαβε με το αζημίωτο τον ίδιο ρόλο για λογαριασμό και των υπόλοιπων δυτικοευρωπαϊκών κρατών. Εν ολίγοις η Ελλάδα έγινε ένα βασικό κομμάτι του παγκόσμιου αόρατου εργοστασίου που πυροβολώντας, πνίγοντας και φυλακίζοντας χιλιάδες ανθρώπους, παράγει υπερυποτιμημένη εργατική δύναμη. Ο ρόλος αυτός της Ελλάδας επικυρώθηκε με τη συμφωνία «Δουβλίνο 2» που υπογράφηκε το 2003. Θυμίζουμε ότι σύμφωνα με τη συνθήκη, το κράτος στο οποίο πρωτοεισέρχονται οι μετανάστες και το οποίο εξετάζει την αίτηση ασύλου που υποβάλλουν, καθίσταται αρμόδιο για την κράτηση, τη φροντίδα και τη διαχείριση τους. Αυτό σήμαινε ότι σε οποιοδήποτε σημείο, εντός της ΕΕ, συλλαμβάνονταν οι μετανάστες έπρεπε να σταλούν στη χώρα εισόδου. Αυτό με τη σειρά του σήμαινε δομές, κέντρα κράτησης, εξοπλισμό και στελέχωση των δομών, κλπ, σε κάθε χώρα εισόδου. Και αυτό πάλι σήμαινε ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για όλα τα παραπάνω. Η χρηματοδότηση φυσικά είναι μέγεθος πεπερασμένο, γεγονός που οδηγεί όλα τα εμπλεκόμενα κράτη σε μεταξύ τους ανταγωνισμό για την απόσπαση της μερίδας του λέοντος. Η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση συνεπάγεται διαγκωνισμό των κρατών για την κατεύθυνση των κονδυλίων. Ταυτόχρονα συνεπάγεται και αντίστοιχο μαλλιοτράβηγμα στο εσωτερικό κάθε κράτους για την περαιτέρω διανομή των κονδυλίων.

Για το ρόλο της στη «διαχείριση του μεταναστευτικού» το ελληνικό κράτος λαμβάνει ευρωπαϊκό χρήμα από το 2003, αναλαμβάνοντας και τις σχετικές υποχρεώσεις. Το 2004 η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ πρότεινε τη δημιουργία «κέντρων υποδοχής» στα κράτη εισόδου για καλύτερο έλεγχο. Παρά την πολυετή τεχνογνωσία διαχείρισης που κατείχε η Ελλάδα από τον περιοδικό εγκλεισμό εκατοντάδων χιλιάδων Αλβανών και άλλων βαλκάνιων προλετάρων σε αποθήκες, κοντέινερ, τρώγλες, Α.Τ. και άλλους ευαγείς οικισμούς, δεν προχώρησε άμεσα στην υιοθέτηση του μέτρου. Ο λόγος απλός: Εκβιασμός χρηματοδότησης. Παρόλα αυτά, ακόμα και με την ελλιπέστατη, σύμφωνα με τους ιθύνοντες, χρηματοδότηση και με δυο-τρεις εκατοντάδες χιλιάδες κρατικά ευρώ, από το 2003 και μετά οι κρατικοί μηχανισμοί διαχειρίζονταν (με ό,τι αυτό συνεπαγόταν: συλλήψεις, εξετάσεις ασύλου, απελάσεις, κρατήσεις κλπ) από 50.000 έως 95.000 μετανάστες² με τα νούμερα να αυξάνουν ανάλογα με την αύξηση της χρηματοδότησης.

Το 2007 ιδρύθηκαν τα τέσσερα Ευρωπαϊκά Ταμεία που αφορούσαν τη διαχείριση της μετανάστευσης. Το συνολικό τους μπάτζετ ήταν της τάξης των 4 δις

ευρώ, ποσό από το οποίο προέκυπτε το μεγαλύτερο μέρος των χρημάτων με τα οποία υποστηριζόταν η μεταναστευτική πολιτική του ελληνικού κράτους. Καθόλου περιέργως το νούμερο των μεταναστών που διαχειρίστηκαν το 2008 οι κρατικοί μηχανισμοί εκτοξεύτηκε στους 146.000. Ταυτόχρονα όμως διάφορα κράτη που συμμετείχαν ως χρηματοδότες και έπαιρναν πολύ λιγότερα πίσω, προσπαθούσαν να εμπλακούν ως χρηματοδοτούμενα με τον κλασικό τρόπο: ξεμπροστιάζοντας την Ελλάδα. Οι απανωτές εκθέσεις ΜΚΟ που στελεχώνονταν από πολίτες των παραπάνω κρατών και οι οποίες κατηγορούσαν το ελληνικό κράτος για απάνθρωπες συνθήκες και καταπάτηση δικαιωμάτων, στην ουσία αποσκοπούσαν στην ουσία ήθελαν να εμπλέξουν κι άλλα κράτη στη διαχείριση και βεβαίως στη χρηματοδότηση. Με αυτόν τον τρόπο κάποια από τα χρήματα θα επέστρεφαν, έστω και εμμέσως, στα καταγγέλοντα κράτη. Τα παραπάνω κράτη με τη σειρά τους υποστήριζαν τις θέσεις των ΜΚΟ τους αρνούμενα να «επιστρέφουν» μετανάστες στην Ελλάδα και παγώνοντας τη συνθήκη Δουβλίνο 2. (Ναι, λοιπόν, για όσους έχουν αδύναμη μνήμη η «κοιτίδα του πολιτισμού» είχε χαρακτηριστεί «μη ασφαλής χώρα» πολύ πριν ρίξουμε αυτό το χαρακτηρισμό στη γείτονα Τουρκία). Απόηχο το ελληνικό κράτος, πατώντας στην μακρά εμπειρία του να εκβιάζει χρήμα από τα κράτη της ΕΕ πριν καν υπάρξει η ΕΕ, ζήτησε ακόμη περισσότερα χρήματα για να καταφέρει να ανελιχθεί σε «ασφαλή χώρα», μοστράροντας τους δεινοπαθόντες μετανάστες. Και τα κατάφερε. Από περίπου 13.700.000 ευρώ που λάμβανε το 2008, το 2013 έλαβε 44.000.000. Σε αντάλλαγμα ανέλαβε να «εξανθρωπίσει» τη διαχείριση, να χτίσει πιο σύγχρονα στρατόπεδα, να εκσυγχρονίσει τους μηχανισμούς καταγραφής κλπ.

Το 2010, βέβαια, η παγκόσμια κρίση κάλπαζε και η Ελλάδα είχε μπει στην «εποχή των μνημονίων». Οι κυβερνήσεις διαδέχονταν η μία την άλλη με καταγιστικό ρυθμό, αλλά παρόλα αυτά η μεταναστευτική πολιτική παρέμεινε σταθερή στην ουσία της. Το 2010 η κυβέρνηση του «Γιωργάκη» κατέθεσε ολοκληρωμένο σχέδιο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για όλα τα παραπάνω και το 2011 το πέρασε ως νόμο του κράτους. Το 2012 η συγκυβέρνηση ΠΑΣΟΚ-ΛΑΟΣ-ΝΔ άρχισε με αργούς ρυθμούς τον «εξανθρωπισμό», τη δημιουργία «σύγχρονων κέντρων» και την προώθησή τους στις «τοπικές κοινωνίες», δηλαδή στους άμεσα ενδιαφερόμενους για τις χρηματοδοτήσεις (μετά την ελληνική αστυνομία, βεβαίως). Η κυβέρνηση Σαμαρά από το καλοκαίρι του 2012 και μετά συνέχισε την ίδια ακριβώς πολιτική. Ο τότε αρμόδιος υπουργός, Δένδιας, εξήγγειλε την επιχείριση «Ξένιος Δίας», εν ολίγοις έβαλε τους μπάτσους να μαζέψουν τόσους μετανάστες, όσοι ήταν αναγκαίοι για να γεμίσουν τα «εξανθρωπισμένα» κέντρα και να εκταμιευτούν τα προβλεπόμενα ποσά. Η περίοδος σηματοδεύτηκε από τον αποκλεισμό της Ελλάδας από το «Δουβλίνο 2», από καταγγελίες διεθνών και εγχώριων ΜΚΟ και από γκρίνιες του ελληνικού κράτους με αίτημα περισσότερα λεφτά. Μ' αυτά και μ' αυτά, το ελληνικό κράτος συνέχιζε να παράγει υπερυποτιμημένη εργατική δύναμη για τα μικρά και μεγάλα αφεντικά ολόκληρης της Ευρώπης.

NATOϊκές δυνάμεις εν δράσει. Προς λύση των ΗΠΑ η φάση δεν τράβηξε, έτσι οι κρουαζιέρες στη Σαντορίνη κοπήκαν κάπως πρόωρα. Εκείνα τα αερόστατα, που αντικατέστησαν τις περιπολίες, τι να έγιναν;

900 εκατομμυρίων και με την πολύτιμη βοήθεια του ελληνικού στρατού, ξεκίνησαν να φτιάχουν κέντρα καταγραφής -τα γνωστά σε όλους μας hotspots- σε όλη την επικράτεια, αλλά κυρίως στα επίμαχα νησιά του Αιγαίου τα οποία η Τουρκία θεωρεί αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη.

Η Ειδομένη στις παραλίες- Η μεταναστευτική πολιτική μετά τη συμφωνία ΕΕ - Τουρκίας

Ξαφνικά όλοι άρχισαν να διαλαλούν ότι το «προσφυγικό πρόβλημα» ήταν έτοιμο να λυθεί. Μεταξύ άλλων η συμφωνία Ε.Ε. – Τουρκίας προέβλεπε ότι «όλοι οι νέοι παράτυποι μετανάστες που φθάνουν στα ελληνικά νησιά μέσω Τουρκίας από τις 20 Μαρτίου 2016 και έπειτα θα επιστρέφονται σε αυτήν». Αυτό σήμαινε ότι η Ελλάδα θα αναλάμβανε την καταγραφή όλων των μεταναστών και την εξέταση των αιτήσεων ασύλου, προκειμένου να αποφασίσει για το ποιός είναι «παράτυπος» και ποιός «πρόσφυγας», πάντα με σεβασμό στα «σχετικά διεθνή πρότυπα και τηρουμένης της αρχής της μη επαναπροώθησης». Ειδικά για κάθε Σύρο που θα «επιστρέφεται», η Ε.Ε. δεσμευόταν να δεχτεί έναν από την Τουρκία. Ακόμα, η Τουρκία δεσμευόταν να «λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα με σκοπό να αποτρέψει το άνοιγμα νέων θαλάσσιων ή χερσαίων οδών παράνομης μεταναστευσης από την Τουρκία προς την ΕΕ». Για όλα αυτά η Τουρκία θα λάμβανε 3 + 3 δις και οι πολίτες της δε θα υπόκεινταν στο καθεστώς της βίζας στις σχέσεις τους με την Ε.Ε. «υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν εκπληρωθεί όλα τα κριτήρια»⁴ που έβαζε το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο για την κατάργηση της βίζας.

Φυσικά, για να μπορέσει η συμφωνία να υλοποιηθεί πρακτικά εκκρεμούσαν δύο πολύ σημαντικές προϋποθέσεις: α) η Ελλάδα έπρεπε να αναγνωρίσει την Τουρκία ως «ασφαλή τρίτη χώρα» και β) η διαδικασία εξέτασης ασύλου έπρεπε από πολύμηνη να μετατραπεί άμεσα σε διαδικασία 14 ημερών. Για τη δεύτερη, πρακτικά αδύνατη προϋπόθεση η Ελλάδα δεσμεύτηκε. Για την πρώτη, παρόλες τις πιέσεις της ΕΕ, δεν προέβη σε καμία αναγνώριση. Και το πιο εκπληκτικό; Οι ιθύνοντες του ελληνικού κράτους ερμήνευσαν τη φράση «που φθάνουν στα ελληνικά νησιά» της συμφωνίας ως εξής: «οι μετανάστες δεν πρέπει επουδενί να φύγουν από τα νησιά, εάν δεν έχει εξεταστεί τελεσίδικα, η αίτηση ασύλου τους, καθώς αυτό θα επέφερε κατάρρευση της συμφωνίας και οι Τούρκοι θα ξαναπλημμύριζαν τα νησιά με καραβιές μεταναστών». Όσο τρελό κι αν ακούγεται, το επιχείρημα με το οποίο μας έχουν πρήξει όλους αυτούς τους μήνες, ότι δηλαδή «θα καταρρεύσει η συμφωνία εάν δεν κρατάμε τους μετανάστες στα νησιά», δεν αναφερόταν ρητά πουθενά στο κείμενο της συμφωνίας.

Κοινώς, το ελληνικό κράτος καταλάβαινε πολύ καλά ότι α) έπρεπε να δεχτεί τη συμφωνία για να συνεχίσει να παίρνει χρήμα και β) ότι έπρεπε να κάνει ό,τι μπορεί για να σαμποτάρει τη συμφωνία και να κόψει τις τουρκικές ορέξεις. Έτσι, στις αρχές Μαρτίου και ενώ η συμφωνία ήταν ακόμα in the making, ο κ. Μουζάλας που είχε αντικαταστήσει τη Χριστοδουλοπούλου στο Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, έκανε ήδη τις πρώτες κινήσεις συναντώντας «τα συλλογικά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης» και ανακοινώνοντας ότι η Ελλάδα από χώρα-transit θα γίνει «χώρα διαμονής για ένα διάστημα 2-3 χρόνων». Η τοπική Αυτοδιοίκηση, που άκουσε «χώρα διαμονής» και κατάλαβε «κονδύλια»,

Ο ανθρωπισμός στην εξουσία - Οι ενθικοσοσιαλιστές μπαίνουν στο παιχνίδι

Το 2015 η εξουσία πέρασε στην εθνικοσοσιαλιστική κυβέρνηση των ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Καινοτομίες ήταν έτοιμες να κάνουν την εμφάνισή τους. Έως τότε, η ραχοκοκαλιά της διαδικασίας ήταν η ελληνική αστυνομία. Οι μπάτσοι διαχειρίζονταν τα κέντρα- οι μπάτσοι ήταν υπεύθυνοι για τον εγκλεισμό, τη φύλαξη τη σίτιση, την καταγραφή και ό,τι άλλο αφορούσε τους μετανάστες- οι μπάτσοι απορροφούσαν και αναδιέμεναν σχεδόν εξολοκλήρου την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Και όχι τυχαία. Η ελληνική αστυνομία ήταν ένας μηχανισμός που η πολυετής του ενασχόληση με τους μετανάστες, τον έκανε αποτελεσματικότατο. Αλλά, είχε ένα βασικό μειονέκτημα. Άφηνε αναξιοποίητο ένα τεράστιο ανθρώπινο δυναμικό: στελέχη αναρίθμητων ΜΚΟ, πτυχιούχους των κοινωνικών επιστημών, ημιεπαγγελματίες ανθρωπιστές και άλλους διάφορους φίλους της «πρώτης φορά» αριστεράς, οι οποίοι για πολύ καιρό διατυμπάνιζαν τη χρησιμότητά τους και εργαζόνταν για έναν πιο δίκαιο καταμερισμό της χρηματοδότησης. Τώρα που η «πρώτη φορά αριστερά» είχε καταλάβει το κράτος μπορούσε να εντάξει αυτό το κομμάτι, σπλάχνο απ' τα σπλάχνα της, στο μηχανισμό διαχείρισης των μεταναστών, αλλά και ευρύτερα του πάτου της εργατικής τάξης. Ήταν μια κίνηση ματ. Από τη μία έβαζε τον «κόσμο» της στην πίτα των εκατομμυρίων ευρώ και από την άλλη πλαισίωνε τον μπατσομηχανισμό με μια πιο «πλουραλιστική» και «ανθρωπιστική» δομή περιορίζοντας δραστικά τις απαιτήσεις των διεθνών ΜΚΟ που διεκδικούσαν δυναμικά μερίδιο από την πίτα.

Καθώς αυτή η «ανθρωπιστική» αναδιάρθρωση εξελισσόταν υπό την αιγίδα της κ. Χριστοδουλοπούλου, η Ελλάδα διεκδικούσε έκτακτη χρηματοδότηση. Όταν το σχετικό αίτημα απορρίφθηκε, το ελληνικό κράτος κατέστρωσε και υλοποίησε το μέγα «θέαμα των συνόρων»³ στη γνωστή πια σε όλους μας Ειδομένη. Ήταν καλοκαίρι του 2015 και το ελληνικό κράτος απειλούσε ότι θα «ανοίξει την κάνουλα», δηλαδή ότι θα σταματούσε να ελέγχει τη ροή της μετανάστευσης. Διάφορες χώρες των βαλκανίων και της κεντρικής Ευρώπης απάντησαν στον ελληνικό εκβιασμό με κλεισίμο των συνόρων τους, υπονοώντας ότι στο εξής η συνεργασία τους θα έπρεπε να λαμβάνει υπόψη τη γενική χρηματοδότηση. Τα κράτη που αντιδρούσαν καταλάβαιναν ότι αποτελούσαν χώρες-τράνζιτ, χώρες που έπρεπε να διασχίσουν οι μετανάστες εργάτες για να φτάσουν στον καπιταλιστικό παράδεισο – κι όμως δεν έπαιρναν παρά ψίχουλα από τον ευρωπαϊκό κορβανά. Τα κράτη των οποίων οι κωλοδουλειές περίμεναν με ανοιχτές αγκάλες, ανησύχησαν για την επερχόμενη «ανθρωπιστική κρίση» - δηλαδή για τον έλεγχο της ροής. Το ευρωπαϊκό οικοδόμημα έτριζε (πάλι).

Μετά από πολλή γκρίνια, αντιπαραθέσεις, απειλές και κόντρα γκρίνια, η λύση αχνοφάνηκε στις αρχές του 2016. Η κοινή πρόταση Τουρκίας - Γερμανίας για εμπλοκή του NATO στο «μεταναστευτικό» που εντωμεταξύ είχε μετονομαστεί σε «προσφυγικό», ήταν μια λύση προς αυτή την κατεύθυνση. Την πρόταση αποδέχτηκαν και το NATO και η Ελλάδα. Φυσικά, όλοι είχαν διαφορετικό πράγμα στο μυαλό τους. Για παράδειγμα, το NATO προσδοκούσε να εδραιώσει την παρουσία του σε όλο το θαλάσσιο χώρο μεταξύ Ρωσίας και Συρίας και ακόμη παραπέρα. Η Τουρκία ήλπιζε να μπει σφήνα στον ελληνικό ισχυρισμό ότι το Αιγαίο είναι ελληνική λίμνη. Η Ελλάδα ήθελε να επιβάλει αυτόν ακριβώς τον ισχυρισμό περί Αιγαίου. Παρόλες τις διαφωνίες, ή μάλλον ακριβώς εξαιτίας τους, η συμφωνία προχώρησε. Εντωμεταξύ, το ελληνικό κράτος, μετά από πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είχε να λαμβάνει τους επόμενους μήνες το μεγαλύτερο ποσοστό από ένα κονδύλι της τάξης των 700 και 200 εκατομμυρίων, τα οποία στη συνέχεια θα έπρεπε να διανεμίει σε οργανώσεις του ΟΗΕ, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και διεθνείς οργανισμούς. Εντωμεταξύ, το γενικότερο νταραβέρι μεταξύ Τουρκίας και ΕΕ που είχε αρχίσει ήδη από τον Νοέμβριο του 2015, φαινόταν να οδηγεί σε επιτυχή συμφωνία. Οι τολμηροί ενθικοσοσιαλιστές κατάλαβαν το επείγον της υπόθεσης. Εν όψει της τουρκικής εμπλοκής, με τον αέρα των

Αυλαία στην παράσταση της Ειδομένης που μας συντρόφευε κοντά ένα χρόνο. Μπουλντόζα επί τω έργω, μπάτσοι που δε φαίνονται, αλλά υπάρχουν, και πάμε για άλλα. Τους τίτλους τέλους σκεφτείτε τους με μουσική υπόκρουση το παλιό άσμα «έλα να πάμε στο νησί...».

Οι πρώην υποψήφιοι νομπελίστες της νήσου Λέσβου διαμαρτύρονται γιατί «δεν αντέχουν άλλο». Το γαϊτανάκι πάει ως εξής: οι κάτοικοι πιέζουν το δήμαρχο, ο δήμαρχος τον υπουργό κλπ. Ο υπουργός που όχι μόνο ξέρει, αλλά θέλει και να τον πιέζουν - γιατί πως αλλιώς θα καταλάβουν οι Ευρωπαίοι τι περνάμε - στο τέλος κάτι δίνει.

ζήτησε «την άμεση δρομολόγηση όλων των αναγκαίων νομοθετικών παρεμβάσεων που θα επιτρέψουν την ενεργό εμπλοκή των περιφερειών, ώστε σε συνεργασία με τους δήμους να παρασχεθεί η πρότερη φιλοξενία, στέγαση, σίτιση και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των προσφύγων».⁵ Οι αναγκαίες παρεμβάσεις είχαν να κάνουν με την αγωνία τους να μην καταλήξουν τα ευρωκονδύλια μόνο στις ΜΚΟ, αλλά να στραφούν εξίσου και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Την ίδια περίοδο τα δημοσιεύματα, οι εκθέσεις, οι απόψεις και οι διαμαρτυρίες που στο σύνολό τους τόνιζαν ότι η Τουρκία δεν είναι «ασφαλής χώρα», άρχισαν να εμφανίζονται με ρυθμούς πολυβόλου. Εντωμεταξύ, οι περιπολίες του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο, ήδη πριν την έναρξή τους είχαν όλα τα φόντα για να στεφθούν με μεγαλειώδη αποτυχία - ο Έλληνας Υπουργός Άμυνας δήλωνε ότι «η ΝΑΤΟϊκή δύναμη θα περιπολεί όχι μόνο στα Δωδεκάνησα, αλλά και στο Καστελόριζο»,⁶ η Τουρκία διαφώνουσε, θύμιζε τα περί αποστρατιωτικοποίησης και διεκδικούσε συμμετοχή στις επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης στο Ανατολικό Αιγαίο κι όλοι οι υπόλοιποι εμπλεκόμενοι κοίταζαν να εξελιχθεί ομαλά η αντιρωσική κίνηση.

Στις 20 Μαρτίου, ημέρα επίσημης έναρξης της περίφημης συμφωνίας, το σκηνικό που μας συντροφεύει για όλους τους επόμενους μήνες είχε ήδη στηθεί. Μέσα σε ελάχιστες ημέρες τα υπάρχοντα hotspots μετατράπηκαν τάχιιστα σε κλειστά κέντρα κράτησης - γεγονός που καθόλου δε χαροποίησε τους μετανάστες. Οι όποιες αυτοοργανωμένες δομές έκλεισαν και έγιναν κανονικά στρατόπεδα και απέμεινε η συζήτηση για το ρόλο του στρατού: εκτός από το χτίσιμο θα αναλάμβανε και τη σίτιση των εγκλειστών; Ο υπουργός δήλωνε ότι «η Ειδομένη μέσα στον επόμενο μήνα θα διαλυθεί όμορφα και ωραία».⁷ Την ίδια στιγμή οργανώνονταν διαδηλώσεις διαμαρτυρίας με τη συμμετοχή ντόπιων και ξένων εθελοντών, των ΕΛΜΕ, των ΟΤΑ, της ΑΔΕΔΥ, των ΣΕΜΜΕΛ, της Λαϊκής Ενότητας, της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ενάντια στο χαρακτηρισμό της Τουρκίας ως «ασφαλούς προορισμού». Η κυβέρνηση ξεκαθάρισε τις προθέσεις της δηλώνοντας ότι «δεν προκρίνεται να νομοθετήσει η Ελλάδα ως προς το αν κρίνει «ασφαλή τρίτη χώρα» για τους πρόσφυγες την Τουρκία, ιδίως από τη στιγμή που η τελευταία δεν προχωρά στις απαραίτητες αλλαγές της νομοθεσίας της».

Το νομοσχέδιο που κατατέθηκε στη βουλή αντικατόπτριζε τις παραπάνω θέσεις, αφού σύμφωνα με την Καθημερινή δε «διευκόλυνε τις συμφωνίες της 20ης Μαρτίου», καθώς δεν αναγνωριζόταν σαφώς η Τουρκία ως «τρίτη χώρα ασφαλούς διέλευσης», όπως είχε ζητήσει επισταμένης η Ε.Ε.⁸ Παρόλα αυτά προέβλεπε διαδικασίες fast track για την πρώτη και δεύτερη εξέταση αίτησης ασύλου, για τις οποίες προέβλεπε διάστημα εξέτασης 14 ημερών. Ο δε μέγιστος χρόνος παραμονής στα hotspots στα νησιά, που εντωμεταξύ είχαν μετατραπεί σε κλειστές δομές, δε μπορούσε να ξεπερνά τον ένα μήνα, όριο ανέφικτο, καθώς έως τότε μόνο για την πρώτη εξέταση απαιτούνταν το λιγότερο τρεις μήνες. Και βέβαια, από τη στιγμή που οι αιτούντες έπρεπε να παραμένουν εγκλειστοί, αυτομάτως ο μήνας εγκλεισμού επιμηκυνόταν κατά το δοκούν.

Ένα μήνα αργότερα, η καταμέτρηση έδειχνε 53.000 μετανάστες εντός συνόρων - νούμερο αξιοπρόσεχτα χαμηλότερο από τους 146.000 που διαχειρίζονταν το ελληνικό κράτος προ οκταετίας. Οι 6.500 παρέμεναν εγκλειστοί στα νησιά. Η Ελλάδα λάμβανε τακτικά τα κονδύλια από την έκτακτη βοήθεια - η Τουρκία επίσης. Στην Ελλάδα τα κονδύλια τα μοιράζονταν, σύμφωνα με τα καινοτόμα πλάνα των εθνικοσοσιαλιστών, τα υπουργεία, οι μπάτσοι, ο στρατός, οι διεθνείς οργανισμοί και οι ΜΚΟ - στην Τουρκία δεν ξέρουμε. Οι Έλληνες πίεζαν το ΝΑΤΟ για περιπολίες στα Δωδεκάνησα και ακόμη πιο νότια, προσδοκώντας να ακυρώσει στην πράξη τα περί αποστρατιωτικοποίησης. Οι Τούρκοι έβαζαν βέτο. Το αποτέλεσμα κατά τα λεγόμενα της Καθημερινής ήταν ότι

Το ΝΑΤΟ αντιλήφθηκε ότι στο Αιγαίο η Συμμαχία δεν μπορεί να λειτουργήσει επιχειρησιακά: Η επιχείρηση του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο υπήρξε πρωτοβουλία της Γερμανίας, που ήθελε να διακόψει τις παράνομες ροές προς την Ευρώπη, διότι απειλούν την εσωτερική πολιτική της ισορροπία. Οι Αμερικανοί δέχθηκαν την επιχείρηση, διότι διασφάλιζε τη νατοϊκή παρουσία σε ένα κρίσιμο θαλάσσιο πέρασμα των Ρώσων, μεταξύ Μαύρης Θάλασσας και Ανατολικής Μεσογείου. Στην πορεία διαπιστώθηκε ότι ήταν κοστοβόρα διαδικασία με περιορισμένα αποτελέσματα.⁹

Η Ελλάδα, μετά τις πρώτες επαναπροωθ... συγγώμη, επιστροφές, είχε παγώσει τη διαδικασία περιμένοντας τις αποφάσεις από τις δευτεροβάθμιες επιτροπές. Αυτές οι τελευταίες, σύμφωνα με τους μπάτσους απαιτούσαν «χρόνο που δε μπορεί να προβλεφθεί [...] καθώς πρόκειται για ανεξάρτητες επιτροπές [...]».¹⁰

Παρόλα αυτά, η κυβέρνηση έδειξε συνέπεια σε κάποιες από τις εξαγγελίες της. Όντως, πριν περάσει ένας μήνας έστειλε στην Ειδομένη μπολντόζες και μπάτσους, απομάκρυνε τους δημοσιογράφους και διέλυσε τον καταυλισμό «όμορφα και ωραία» εντός δύο ημερών, παρόλο που για έναν ολόκληρο χρόνο τον άφηνε να υπάρχει, φοβούμενη ότι τυχόν διάλυσή του «θα προξενούσε μακελειό». Ταυτόχρονα με την λήξη της παράστασης στα βόρεια, το θέαμα των συνόρων μεταφερόταν εκεί που ήταν πλέον απαραίτητο: στα νησιά. Στα νησιά που ήταν διαφιλονικούμενα - στα νησιά που το ΝΑΤΟ δεν μας έκανε τη χάρη να επιβεβαιώσει τις ελληνικές θέσεις - στα νησιά που τελικά έπρεπε να αναδειχθούν ως κομβικά σημεία στη διαχείριση των μεταναστών εργατών εκ μέρους του ελληνικού κράτους.

Ο ημερησίος Τύπος¹¹ γέμιζε ρεπορτάζ copy paste με αυτά που γράφονταν λίγο καιρό πριν για την Ειδομένη: «αδιαχώρητο» στα hotspots, «ασφυκτικά» γεμάτα τα κέντρα, «καμίνι που βράζει» τα νησιά. «Επεισόδια», «ταραχές», κυρίως «ταραχές μεταξύ των μεταναστών», βία, χάος και αποκαΐδια. Ταυτόχρονα με το χτίσιμο της νέας νησιωτικής «Ειδομένης» άρχισε και το γνωστό αλισβερίσι με τους τοπικούς προύχοντες για το «που θα πάει το χρήμα». Από τη Λέσβο κατήγγειλαν ότι «οι συνθήκες είναι πολύ δύσκολες, έχουμε συνέχεια καινούργιες αφίξεις, αλλά εδώ και πολύ καιρό καμία αναχώρηση». Ο Μουζάλας δεχόταν ότι στο παρελθόν αδικίες και αστοχίες σημάδεψαν τη διαδικασία, «αλλά», πέταγε την μπαμπά «να παρακαλάμε να μην ξαναδούμε τις βάρκες». Ο πρόεδρος των απανταχού δημάρχων, κ. Πατούλης, σιγοντάριζε θέτοντας ως στόχο τη «διαμόρφωση ενός νέου επιχειρησιακού σχεδίου διαχείρισης της προσφυγικής κρίσης με τη συμμετοχή των δήμων».¹²

Παραδόξως, ενώ σύσσωμοι οι νησιωτικοί δήμοι γόγγυζαν κάτω από το νέο βάρος και οι κάτοικοι σιγά-σιγά μεταμορφωνόταν από υποψήφιους για νόμιμη ειρήνης σε ρατσίσταρους ολκής, ο δήμαρχος της κανονικής Ειδομένης έτρωγε πέσιμο για άλλους λόγους. Να η περιγραφή της Καθημερινής:

«Δήμαρχε, τι μας έκανες; Γιατί τους διώχνεις;», διαμαρτύρονται πολλοί, κάποιιοι μάλιστα εξ εκείνων που είχαν πρωτοστατήσει στις εκδηλώσεις εναντίον των προσφύγων και των μεταναστών με το που εμφανίστηκαν στην «αυλή» τους. [...] οι άνθρωποι δεν έδειχναν χαρούμενοι που έφευγαν οι πρόσφυγες. Και μας το είπαν καθαρά πολλοί από αυτούς στο Πολύκαστρο, το ορμητήριο επί ένα και πλέον χρόνο εκατοντάδων μελών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και ακόμα περισσότερων εθελοντών. Γιατί οι πρόσφυγες και μαζί όλοι όσοι συνέρρευσαν στην περιοχή για να τους βοηθήσουν ήταν για εκείνους πηγή πλούτου. [...] Σύμφωνα με τους υπολογισμούς τοπικών παραγόντων, περισσότεροι από χίλιοι ντόπιοι προσελήφθησαν από ΜΚΟ σε μια περιοχή που μαστιζόταν από την ανεργ-

Τρία μέτρα φράχτης, γαρνιτούρα συρματόπλεγμα και απ' έξω μπάτσοι. Χαρακτηριστικό δείγμα φιλόξενου hotspot.

γία, ενώ όπως αποκάλυψε στην «Κ» ο δήμαρχος Παιονίας, κ. Χρήστος Γκουτενούδας, μόνο μια Μη Κυβερνητική Οργάνωση έριξε στην τοπική οικονομία 22 εκατομμύρια ευρώ!

Το έχουμε ξαναγράψει: Γκρίνια για τα στρατόπεδα που έρχονται, γκρίνια για τα στρατόπεδα που φεύγουν. Έτσι είναι το αλισβερίσι μεταξύ κανιβάλων με βασικό επίδοκο πάντα το χρήμα. Αλλά ας γυρίσουμε στις περιπέτειες που εξελίσσονται στους τουριστικούς παραδείσους του τόπου μας.

Το Σεπτέμβριο του 2016 η όλη διαδικασία που περιγράφουμε είχε ως αποτέλεσμα, από τους 57.679 καταγεγραμμένους μετανάστες, οι 10.755 να βρίσκονται εγκλωβισμένοι στα νησιά. Με μια πρόχειρη σύγκριση με τα προηγούμενα νούμερα καταλαβαίνουμε ότι όποιος πάταγε σε νησί έμενε εκεί. Η κατάσταση ήταν τέτοια, ώστε τα διεθνή μέσα άρχισαν να ρεπορτάζ περί κακοδιαχείρισης και αδυναμιών, το γνωστό τροπάρι για να ξεκινήσει η πίεση. Για παράδειγμα ένα δημοσίευμα του *Euroobserver* ανέφερε ότι από τα 509.000.000 ευρώ των κονδυλίων η Ελλάδα είχε πάρει 70 εκατομμύρια «αλλά [...] πολλά από αυτά τα χρήματα έχουν καταλήξει σε ΜΚΟ και σε διεθνείς οργανισμούς επειδή οι ελληνικές αρχές έχουν πρόβλημα με τη διάθεση των κεφαλαίων». Επίσης, αν πιστέψουμε το ίδιο δημοσίευμα, η ξεχωριστή έκτακτη χρηματοδότηση που έλαβε η Ελλάδα και «η οποία προοριζόταν για τη δημιουργία καταυλισμών, την εστίαση, την υγειονομική περίθαλψη και τη μεταφορά σε ανοιχτά κέντρα φιλοξενίας» κατέληξε κατά κύριο λόγο «στα ελληνικά υπουργεία Άμυνας και Εσωτερικών».¹³

Με τέτοια δημοσιεύματα να δίνουν πάτημα στους ισχυρισμούς ότι οι δήμοι είναι το παραμελημένο παιδί των χρηματοδοτήσεων, το αλισβερίσι συνεχιζόταν και οι αντιπαραθέσεις κλιμακώνονταν. Ο δήμαρχος Λέσβου, αφήνοντας κατά μέρος τις ευγένειες και τις καταγγελίες, έθεσε το ζήτημα ωμά. Σύμφωνα με άρθρο της *Εφημερίδας των Συντακτών*

Σε έκτακτη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου για το προσφυγικό, που πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα με αφορμή τις εργασίες στο φυλάκιο της Λεμονούς, οι οποίες διεκόπησαν με εντολή Καμμένου, ο δήμαρχος Σπ. Γαληνός έβαλε και το θέμα του Καρά Τεπέ, ζητώντας να αναλάβει ο δήμος τον διαχειριστικό έλεγχο του καταυλισμού, εκπαραθρώνοντας τις ΜΚΟ που δρουν στον χώρο. Για να επιτευχθεί αυτό, ο δήμος ζητά και την ανάλογη εθνική ή ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για την κάλυψη των εξόδων λειτουργίας του κέντρου.¹⁴

Οπωσδήποτε, οι στιγμές όπου τα πράγματα λέγονται έξω από τα δόντια σπανίζουν. Τα λεγόμενα του Γαληνού είναι μια τέτοια περίπτωση, κι απ' αυτή τη σπάνια στιγμή μαθαίνουμε ποιο πράγματι είναι το διακύβευμα. Μπράβο του δημάρχου. Καθόλου τυχαία, οι θεσμικές διεκδικήσεις συνοδεύονταν από την επανεμφάνιση του γνωστού εμετικού μείγματος βέρων ναζιστών και ρατσιστών κατοίκων / μαγαζατόρων / ξενοδόχων, οι οποίοι έδειχναν να έχουν αναλάβει έναν διπλό ρόλο, κομμένο και ραμμένο στα μέτρα τους. Από τη μια να σιγοντάρουν τους δήμους στις διεκδικήσεις τους και από την άλλη να προσπαθούν να ελέγξουν διά της τρομοκρατίας τους έγκλειστους μετανάστες. Περιττό να πούμε ότι οι τελευταίοι καθόλου δε χαιρόνταν για την πολύμηνη παράταση του εγκλωβισμού στα μαγευτικά ελληνικά νησιά και μακράν από το να «πλακώνονται συνέχεια μεταξύ τους», όπως διατυμπάνιζαν με κάθε ευκαιρία τα media, είχαν αρχίσει να εκφράζουν τη δυσαρέσκεια τους δυναμικά, απέναντι σε όσους θεωρούσαν υπεύθυνους: μπάτσους, εισαγόμενους φασίστες, ρατσιστές κατοίκους και όλως περιέργως και ανθρωπιστές των ΜΚΟ.

Δυό κόσμοι μακρινοί - Οι έγκλειστοι εξεγείρονται· οι ρατσιστές διεκδικούν

Το Νοέμβριο που μας πέρασε οι εγκλωβισμένοι μετανάστες που δέχονταν την φιλοξενία των παραπάνω υποψήφιων νομπελίστων είχαν φτάσει τους 16.256. Τα δημοσιεύματα συνέχιζαν να παράγουν ασφυξία με τον ίδιο ρυθμό, οι ρατσιστές έδειχναν να πολλαπλασιάζονται και να γίνονται όλο και πιο επιθετικοί -σε σημείο να χώνουν μολότωφ σε καταυλισμούς- και οι έγκλειστοι είχαν αρχίσει να αντικαθιστούν τις ειρηνικές διαμαρτυρίες με εξεγέρσεις σχεδόν σε καθημερινή βάση. Σα να μην έφτανε αυτό, «αποκαλύπτονταν» ότι από εκείνο το σημείο και μετά, όσοι κατέφθαναν στα νησιά και κατέθεταν αίτηση ασύλου θα περίμεναν τουλάχιστον 10-12 μήνες μέχρι να εξεταστεί η αίτησή τους. Ο Μουζάλας συναισθανόμενος τις ευθύνες του μοίραζε μηνύματα εκατέρωθεν. Απειλούσε τους μετανάστες με «παραβατική συμπεριφορά» με εγκλεισμό σε κλειστά στρατόπεδα· δημοσίως πουλούσε το γνωστό παραμύθι ότι εάν φύγουν οι μετανάστες από τα νησιά η συμφωνία θα κατέρρεε αυτομάτως. Ταυτόχρονα, πρότεινε να ανοίξουν και άλλα κέντρα, με δέλεαρ 3,7 εκατ. ευρώ από την Ύπατη Αρμοστεία.¹⁵ Παρόλα αυτά, καμία πλευρά δεν φαινόταν να πείθεται από τα λεγόμενα του υπουργού. Όσο περνούσε ο καιρός τόσο πύκνωναν και εντεινόταν οι μικρές ή μεγαλύτερες εξεγέρσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων τα στελέχη των ΜΚΟ για κάποιον ανεξήγητο λόγο κινδύνευαν και αποχωρούσαν, ενίοτε με τη συνοδεία των ματ και οι σκηνές ή τα κοντέινερ με τον εξοπλισμό τους γινόταν παρανάλωμα. Παράλληλα, δυνάμωσαν οι ρατσιστικές κορώνες των δημαρχών, των νοικοκυρέων και των χρυσαυγιτών φίλων τους.

Αν υπάρχει κανείς που απορεί ακόμη γιατί εξεγείρονται οι μετανάστες, μπορεί να ρωτήσει έναν φυλακισμένο αν το πρόβλημά του είναι το ζεστό φαί και οι κουβέρτες. Για τους νομιελορατσιστές νομίζουμε ότι χρειάζεται να πούμε κάτι παραπάνω. Η θέση μας, την οποία έχουμε επαναλάβει ουκ ολίγες φορές σ' αυτό το περιοδικό είναι πως η ελληνική κοινωνία στη συντριπτική της πλειοψηφία δεν αποτελείται από παραπλανημένους υπηκόους, αλλά από βαθιά ρατσιστές. Αυτοί οι ρατσιστές δεν εννοούν το ρατσισμό ως ιδεολογία, αλλά ως μέσο για προσωπορισμό υλικού οφέλους. Στην περίπτωση που μας αφορά, οι «τοπικές κοινωνίες» δεν πείστηκαν με τα 3,5 μύρια. Δεν πρόκειται περί παράδοξου - οι τοπικές κοινωνίες εκβίαζαν για περισσότερα χρήματα, αλλά κατά βάση προσδοκούσαν οφέλη που πήγαιναν πέρα από την διανομή των ευρωπαϊκών κονδυλίων. Μια πρώτη επιβεβαίωση έδωσε ο δήμαρχος της Σάμου ο οποίος στη ρατσιστοσύναξη που οργάνωσε στις 21 Νοεμβρίου, πέραν του αιτήματος της αποσυμφόρησης και της λήψης άμεσων μέτρων οικονομικής ενίσχυσης, έκανε σαφές ότι «ο Δήμος Σάμου [...] προτίθεται να καταθέσει προσφυγή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για την αύξηση του ΦΠΑ».¹⁶ Την ίδια μέρα κάπου μακριά από τα ταραχώδη νησιά, ο πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων, Γιάννης Ρέτσος δήλωνε

Μια-δυο καλές τουριστικές περιόδους δεν είναι αρκετές για να καλύψουν επτά χρόνια κρίσης και ύφεσης. Το τελευταίο 18μηνο είχαμε -ειδικά για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις- διπλασιασμό του ΦΠΑ στη διαμονή, σχε-

Hotspot μετά από παρέμβαση των «κατοίκων» του. Όχι, δεν είναι που τους έχουν σε στρατόπεδο συγκέντρωσης. Φταίει μάλλον ότι δεν εκτιμούν την αισθητική του.

Σημείες Ελλάδας και ΕΕ, ο Ποσειδώνας στη μέση (δε φαίνεται τον κρύβει ο πρωθυπουργός). Απο κάτω προύχοντες και παπάδες, εκπρόσωποι των «τοπικών κοινωνιών». Το σωστό σκηνικό για την εξαγγελία της αναστολής της αύξησης του ΦΠΑ που τη συνόδευαν ένας σκασμός άλλα μέτρα.

δόν διπλασιασμό στον ΦΠΑ της εστίασης, που επηρεάζει σημαντικά το ξενοδοχειακό πακέτο, κατάργηση της εξαίρεσης των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων των ξενοδοχείων και τον συμπληρωματικό ΕΝΦΙΑ.¹⁷

Κοινώς, το ζήτημα του ΦΠΑ έκαιγε και τσουρουφλούσε τις «τοπικές κοινωνίες» - δηλαδή τα αφεντικά των νησιών. Και υπό αυτό το πρίσμα θα πρέπει να δούμε την έξαρση του ρατσιστοσυρφετού και την άρνηση συνεργασίας παρά τις υποσχέσεις για μοίρασμα ζεστού χρήματος. Οι προθέσεις των τώως «φιλόξενων νησιωτών» φάνηκαν πιο ξεκάθαρα κάποιες μέρες αργότερα, τότε που «ρολά κατέβασαν στη Λέσβο, τη Χίο, τη Λήμνο, τη Σάμο και τον Αη Στράτη τα καταστήματα, ενώ νέκρωσαν όλες οι δημόσιες υπηρεσίες» λόγω του συλλαλητηρίου «ενάντια στην ήδη ψηφισμένη και επικείμενη κατάργηση από 1η Ιανουαρίου 2017 του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ».¹⁸

Και όντως, η παραπάνω τακτική δεν πήγε χαμένη. Το πρώτο δείγμα συμβιβασμού ήρθε από τον υπουργό Εσωτερικών με απόφαση του οποίου «πόροι ύψους 213.875.000 ευρώ αποδίδονται στους Δήμους της χώρας [...] ολοκληρώνοντας έτσι την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου προς τους Δήμους που εκκρεμούσαν από το 2009».¹⁹ Η δεύτερη παραχώρηση ήρθε περίπου μια βδομάδα αργότερα, καθώς «η κυβέρνηση αποφάσισε [...] να ικανοποιήσει το αίτημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για συμμετοχή των δήμων στη διαχείριση κονδυλίων για το προσφυγικό, το οποίο τίθεται επίμονα εδώ και ενάμιση χρόνο. Έτσι, στο νέο πρόγραμμα ύψους 50 εκατ. ευρώ για τη δημιουργία μικρών χώρων φιλοξενίας, κυρίως για ευάλωτες ομάδες, μπορούν να συμμετάσχουν και οι δήμοι εκτός από τις ΜΚΟ».²⁰ Ταυτόχρονα ο Μουζάλας υποσχέθηκε χρήματα κυρίως στους δήμους που υπέστησαν τις μεγαλύτερες συνέπειες από το προσφυγικό.

Η μεγαλύτερη παραχώρηση, όμως, δεν είχε έρθει ακόμα. Στις 13 Δεκεμβρίου, λίγες μέρες πριν κυκλοφορήσει το περιοδικό που διαβάσετε, ο πρωθυπουργός της χώρας ανακοίνωσε «από την ακριτική Νίσυρο», «δέσμη μέτρων που αφορά την ανάπτυξη ίσων ευκαιριών για τα νησιά». Το διάγγελμα ξεκινούσε ως εξής:

Σήμερα ανακοινώνουμε μέτρα για τα νησιά που σηκώνουν όλο το βάρος του προσφυγικού. Τα νησιά της πρώτης γραμμής θα απαλλαγούν από την αύξηση του ΦΠΑ όπως προβλέπεται στο πρόγραμμα. Πρόκειται για τα νησιά της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και Δωδεκανήσων [...] Σηκώνουν όλο το βάρος της υποδοχής και της φιλοξενίας, και τελικά ολόκληρο το βάρος της Ευρώπης. Οι πολίτες των νησιών αυτών πρέπει να αισθάνονται ασφαλείς, να αισθάνονται ότι η χώρα μεριμνά γι' αυτούς.²¹

Ακολούθησε καταιγισμός υποσχέσεων με πρώτη και καλύτερη την «αναστολή αύξησης ΦΠΑ για όλα τα νησιά της Περιφέρειας του Βορείου Αιγαίου και των Δωδεκανήσων, από τη Σαμοθράκη μέχρι το Καστελόριζο». Ο κατάλογος συνέχιζε επι μακρόν με μέτρα όπως «διεκδίκηση ενός ειδικού αναπτυξιακού προγράμματος εδαφικής συνοχής για τις νησιωτικές περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης», «επανασχεδιασμό του δικτύου ακτοπλοΐας», αθρόες προσλήψεις για την υγεία και την εκπαίδευση, καθώς και

Ενεργοποίηση δύο Ειδικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων για το Βόρειο και το Νότιο Αιγαίο. Τα πρώτα 50 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2017-2020

θα χρηματοδοτήσουν δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος, λιμενικών έργων και βασικών υποδομών, αντιμετώπισης λειψυδρίας, αλλά και δράσεις ενίσχυσης της νησιωτικής επιχειρηματικότητας.

Ειδική πρόβλεψη του Αναπτυξιακού Νόμου για την ένταξη των μικρών, των παραμεθόριων και των προσφυγικών νησιών στα ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης, ενώ διευκολύνεται και η αποπληρωμή επενδύσεων από προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους, για τα νησιά με προσφυγικές ροές.

Προφανώς, ολόκληρο το κατεβατό δεν πρόκειται να υλοποιηθεί. Προφανώς το κράτος θα δίνει με το σταγονόμετρο και οι «τοπικές κοινωνίες» θα πιέζουν. Έτσι γίνεται πάντα το αλισβέρισι μεταξύ των κρατών και των υφιστάμενών τους. Αλλά αυτό είναι κάτι που δεν έχει σημασία. Σημασία έχει η προσπάθεια του ελληνικού κράτους να ισχύσει η τωρινή διευθέτηση ως έχει· με την Τουρκία ως «μη ασφαλή χώρα», τις επαναπροωθ... -συγγνώμη, είπαμε- τις επιστροφές, να παραμένουν παγωμένες, τα νησιά να «ασφυκτιούν», αλλά να υποδηλώνουν τη γεωπολιτική μας σημασία, την Ελλάδα να έχει μετανάστες για τους οποίους η ΕΕ πληρώνει με το κεφάλι και η Τουρκία να μην έχει.

Δεν ξέρουμε για πόσο θα κρατήσει αυτή η συνθήκη. Είμαστε σχεδόν βέβαιοι ότι ούτε το ελληνικό κράτος ξέρει. Για αυτά που είμαστε σίγουροι είναι ότι το κράτος δεν είναι οι εκάστοτε κυβερνήσεις του· το κράτος έχει συνέχεια· το κράτος θα αναπροσαρμόζει τις τακτικές του σύμφωνα με τις εξελίξεις όπως ακριβώς έκανε το '90, το 2003, το 2007, το 2015 και πάει λέγοντας. Η στρατηγική της διαχείρισης των μεταναστών από την άλλη θα παραμένει αταλάντευτη. Και αυτή είναι η δημιουργία υποτιμημένης εργατικής δύναμης μέσω της παρανομοποίησης της εργασίας.

1. Όσοι μας διαβάζουν ξέρουν ότι έχουμε γράψει κείμενα επί κειμένων υποστηρίζοντας αυτή τη θέση. Η πιο συνεκτική προσπάθεια είναι η μπροσούρα *Σχεδόν ασάτοι, antifa scripta*, 2013.
2. Έχουμε αναφερθεί πολύ πιο αναλυτικά στους αριθμούς των συλλήψεων και στα ποσά των χρηματοδοτήσεων σε άλλα κείμενα που έχουμε δημοσιεύσει παλιότερα. Ενδεικτικά: «Ευτυχώς που υπάρχει πρόβλημα» - Σύντομη ιστορία της χρηματοδότησης του ελληνικού κράτους για τη «διαχείριση» των μεταναστών εργατών, *Antifa #39*, 12/2013, καθώς και το πιο πρόσφατο «Στον τόπο όπου κανείς δεν θυμάται κανέναν, δεν έχεις να περιμένεις τίποτα», *Antifa #51*, 04/2016.
3. Στα τεκταινόμενα της κας Χριστοδουλοπούλου και το «θέαμα των συνόρων» έχουμε αναφερθεί αναλυτικά στο «Η καλή κυρία από την κόλαση: Ένας χρόνος και τρεις μήνες εθνοκοσμοισιαστικής μεταναστευτικής πολιτικής» *antifa #51*, 4/2016.
4. Όλο το κείμενο της συμφωνίας ΕΕ - Τουρκίας βρίσκεται στο <http://www.huffingtonpost.gr>
5. «Τα πρώτα 2-3 χρόνια είναι δύσκολα», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 03/03/2016.
6. «Ξεκίνησαν οι περιπολίες του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 03/03/2016.
7. «Διπλή παραδοχή Γ. Μουζάλα», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 22/03/2016.
8. «Εξέταση αιτήματος ασύλου σε 14 ημέρες», *Καθημερινή*, 01/04/2016.
9. «Μόνιμη παρουσία του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο» *Καθημερινή*, 08/05/2016.
10. «Ανησυχία για κατάργηση της συμφωνίας Ε.Ε. - Τουρκίας», *Καθημερινή*, 14/05/2016.
11. Ενδεικτικά αναφέρουμε: «Άγρια επεισόδια με τραυματίες στο hotspot Σάμου», *Καθημερινή*, 03.06.2016, «Αποκαΐδια και χάος στη Μόρια», *Καθημερινή*, 03/06/2016, «Με καζάνι που βράζει μοιάζουν τα hotspots», *Καθημερινή*, 05/06/2016.
12. «Καθημερινά ξεσπάσματα βίας στα νησιά», *Καθημερινή*, 04/06/2016.
13. «Πού δεν πάνε τα κονδύλια», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 20/09/2016.
14. «Ο Δήμος Λέσβου ζητά τη διαχείριση του Καρά Τεπέ», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 19/09/2016.
15. «Άμεση διακοπή λειτουργίας του καταυλισμού της Σούδας στη Χίο», *Καθημερινή*, 18/11/2016.
16. «Μουζάλας: Νέα κέντρα παρά τις αντιδράσεις», *Καθημερινή*, 22/11/2016.
17. «Γιάννης Ρέτσος, πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων», *Καθημερινή*, 21/11/2016.
18. «Συλλαλητήρια για τον ΦΠΑ, από τη Λέσβο μέχρι τον Αη Στράτη», *Καθημερινή*, 30/11/2016.
19. «Εξοφλούνται τα ληξιπρόθεσμα Δημοσίου προς τους Δήμους», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 29/11/2016.
20. «Υποτροφίες, προσλήψεις, επιχορηγήσεις, αγορές... λεωφορείων», *Καθημερινή*, 12/12/2016.
21. «Τα μέτρα στήριξης των νησιών του Αιγαίου που ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός», *Καθημερινή*, 13/12/2016.